

**UCHWAŁA NR XLIV/337/18
RADY MIEJSKIEJ ŚMIGŁA**

z dnia 28 marca 2018 r.

**w sprawie przyjęcia stanowiska Rady Miejskiej Śmigła wyrażającego protest przeciw projektowi ustawy
o Polskiej Agencji Geologicznej**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1.

Rada Miejska Śmigła przyjmuje stanowisko wyrażające sprzeciw w sprawie projektu ustawy o Polskiej Agencji Geologicznej w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej Śmigła
/-/ Wiesław Kasperski**

W dniu 14 listopada 2017 r., na stronie Rządowego Centrum Legislacji umieszczony został projekt ustawy o Polskiej Agencji Geologicznej (druk UD118). Projekt ustawy przewiduje powołanie Polskiej Agencji Geologicznej. Jej podstawowym celem działania jest wykonywanie zadań państwa z dziedziny geologii, w szczególności w zakresie badania, rozpoznawania i dokumentowania budowy geologicznej kraju, opracowywanie perspektyw złożowych, pozyskiwania dostępu do zasobów surowców mineralnych, wód podziemnych i ciepła Ziemi, a także zagospodarowanie i ochrona tych struktur oraz zasobów, bez względu na miejsce występowania.

Jest to kontynuacja procedowania prac nad projektem ustawy o Polskiej Służbie Geologicznej, której to proces opiniowania toczył się na przełomie września i października ubiegłego roku. Wynikiem tego procesu były liczne uwagi i zastrzeżenia zgłaszane zarówno przez jednostki samorządu terytorialnego, organizacje rządowe, związki zawodowe i ministerstwa. Podkreślić trzeba, iż między innymi, w wyniku zgłaszanych uwag oraz z powodu licznych wad i nieścisłości – w tym również o charakterze prawnym, projekt został wycofany z dalszych prac przez Radę Legislacyjną przy Prezesie Rady Ministrów (opinia z 14 grudnia 2016 r. o projekcie ustawy o Polskiej Służbie Geologicznej, znak: RL-0303-33/16). Dlatego, biorąc pod uwagę okoliczność, że projekt ten, powrócił do dalszych prac w dużej mierze bez uwzględnienia zastrzeżeń, które powstały podczas jego opiniowania - rozważyć należy zasadność nadania mu dalszego biegu w rządowym procesie legislacyjnym.

Przewiduje on m. in. zmianę w ustawie Prawo geologiczne i górnicze, która uderza w finanse gmin poprzez nieuzasadnione ograniczenie środków finansowych z tytułu opłaty eksploatacyjnej. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2126) ustawodawca nowym przepisem w postaci art. 141 ust.1 i 3 zamierza ograniczyć łączną roczną wysokość dochodów gminy z tytułu opłaty eksploatacyjnej do 500 zł na jednego mieszkańca. Dokonywanie zmian w tym zakresie może uszczuplić dochody własne JST. Powiązanie wysokości opłat dla gmin z liczbą mieszkańców nie przekłada się na rzeczywistą potrzebę wydatków gminy, które są niezbędne w związku z prowadzoną na jej terenie działalnością górniczą. Dokonywana na mocy projektowanej ustawy o Polskiej Agencji Geologicznej reorganizacja państwowej administracji geologicznej pozbawia gminy części przysługujących im dotychczas dochodów z opłaty eksploatacyjnej.

Na terenie gminy Śmigiel zlokalizowane są złoża gazu ziemnego o dużych zasobach bilansowych, złoża kopaliny pospolitej (piasku i żwiru), złoża surowców ilastych oraz torfu. Eksploatacja kopaliny powoduje często degradację infrastruktury technicznej, a wpływy z opłaty eksploatacyjnej pokrywają koszty związane z należywym utrzymaniem przedmiotowej infrastruktury. Opłata eksploatacyjna szczególnie z tytułu wydobycia gazu stanowi znaczący wpływ do budżetu Gminy Śmigiel. W chwili obecnej złoża gazu nie są eksploatowane na maksymalnym możliwym poziomie wydobycia, jednak w przypadku zwiększonego zapotrzebowania na gaz ziemny przez odbiorców a tym samym jego większym wydobyciu wzrośnie wysokość opłaty eksploatacyjnej przypadająca na naszą gminę.

W naszej ocenie ograniczenie dochodów gminy wynikające z art. 141 ust.1c uderza w finanse gminy poprzez nieuzasadnione ograniczenie środków finansowych na realizację zadań własnych nałożonych na nią przepisami prawa. Zmiana zaproponowana przez ustawodawcę pogorszy sytuację mieszkańców gminy w zaspokajaniu ich podstawowych potrzeb.

Zgodnie z zasadą samodzielności, gminy będące beneficjentami dochodów z tytułu opłaty eksploatacyjnej, nie są związane normatywnymi wytycznymi, co do przeznaczenia tych dochodów. Swoboda w realizacji tych zwiększonych potrzeb jest zasadna, gdyż umożliwia uwzględnienie ich indywidualnej sytuacji. Zagrożenia towarzyszące prowadzeniu działalności w zakresie wydobycia, powstawanie osuwisk, osiadanie powierzchni terenów na skutek odwodnienia, wstrząsy sejsmiczne to tylko nieliczne czynniki, które rzutują na sposób realizacji zadań własnych gmin, związanych z inwestycjami w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną czy drogową oraz z bieżącym jej utrzymaniem. Każdorazowo realizacja tych inwestycji, wymaga uwzględnienia wielu okoliczności, przy zaangażowaniu znacznie większej ilości środków finansowych, które w gminach „nie mających statusu górniczego” nie są spotykane.

Gmina ponosi zwiększone nakłady na realizację zadań własnych związanych z ochroną środowiska, przyrody i gospodarki wodnej. Ponadto, zjawiskiem którego trudno doszukiwać się wśród gmin nie posiadających na

obszarze swojego działania terenów górniczych, pozostaje regularne obniżenie poziomu wód gruntowych, wysychanie stawów, rzek, rowów, usychanie roślinności, pylenie czy składowanie odpadów towarzyszących wydobywaniu. Wystąpienie tych okoliczności każdorazowo powoduje konieczność zwiększania nakładów na realizację zadań własnych w zakresie ochrony zdrowia. Wymusza potrzebę kompensowania ograniczonych walorów przyrodniczych gmin górniczych, zwiększając wydatki w infrastrukturę sportową, rekreacyjną i kulturalną.

Analiza okoliczności towarzyszących prowadzeniu działalności w zakresie wydobywania wskazuje, jak ścisły związek zachodzi między sposobem i zakresem realizacji zadań gmin, a poborem opłaty eksploatacyjnej na dotychczasowych zasadach. Proponowana zmiana, wprowadza natomiast kompletny brak powiązania a nawet odwrotnie proporcjonalną zależność między wspomnianym sposobem i zakresem realizacji zadań własnych gmin posiadających na obszarze swojego działania tereny górnicze. Gminy te, zmagają się z wzmożoną konkurencyjnością o mieszkańca w stosunku do pozostałych gmin, które oferują czyste i niczym niezdegradowane środowisko.

Niestety – aktualna propozycja zmiany pozbawia gminy „mające status górniczych” jakiegokolwiek możliwości zrównoważenia tych niedoborów i konkurowania o mieszkańca na równych zasadach. Jednocześnie należy podkreślić, iż naszą dezaprobatę nie należy postrzegać tak, że gminy górnicze nie uczestniczą i nie chcą uczestniczyć w procesie „dzielenia się” dochodami z opłaty eksploatacyjnej. Samorządy robią to od lat - dobrowolnie udzielając dotacji celowych bardziej potrzebującym samorządom, dla przykładu w naszej gminie wielokrotnie udzielano pomocy finansowej dla powiatu, a w ostatnim czasie także dla gminy, w której nawałnica odebrała mieszkańcom dorobek ich życia oraz uszkodziła infrastrukturę komunalną.

Podsumowując, realizacja niektórych zadań własnych gmin górniczych (związanych z gospodarką przestrzenną, lokalną infrastrukturą, ochroną środowiska) cechuje daleko idąca specyfika, która uzasadnia przyznanie zryczałtowanej kompensaty w postaci wpływów z opłaty eksploatacyjnej.

Zdaniem Rady nowelizację art. 141 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, zgodnie z treścią projektu ustawy o Polskiej Agencji Geologicznej winna być uznana za niekonstytucyjną, bowiem ogranicza ona wpływy do budżetu Gminy z tytułu opłaty eksploatacyjnej, nie wprowadzając korzystnych zmian w zakresie ciążących na gminie zadań publicznych. Zmiana ta, ingeruje w samodzielność gminy, którą gwarantuje art. 165ust. 2 Konstytucji RP.

Mając na uwadze powyższą argumentację i możliwość przewidzenia skutków wprowadzonych zmian, Rada Miejska Śmigła stanowczo protestuje przeciw projektowi nowelizacji art. 141 ust.1 i 3 ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze w projekcie ustawy o Polskiej Agencji Geologicznej.

Uzasadnienie do Uchwały Nr XLIV/337/18

Rady Miejskiej Śmigła

z dnia 28 marca 2018 r.

Na terenie gminy Śmigiel zlokalizowane są złoża gazu ziemnego o dużych zasobach bilansowych, złoża kopaliny pospolitej (piasku i żwiru), złoża surowców ilastych oraz torfu. Opłata eksploatacyjna szczególnie z tytułu wydobycia gazu stanowi znaczący wpływ do budżetu Gminy Śmigiel.

W chwili obecnej złoża gazu nie są eksploatowane na maksymalnym możliwym poziomie wydobycia, jednak w przypadku zwiększonego zapotrzebowania na gaz ziemny przez odbiorców a tym samym jego większym wydobyciu wzrośnie wysokość opłaty eksploatacyjnej przypadająca na naszą gminę. Zaznaczyć należy, że a terenie gminy zlokalizowany jest rurociąg wysokiego ciśnienia gazu na potrzeby KGHM Polska Miedź relacji KGZ Kościan – KGHM Żukowice/Polkowice.

W takim przypadku zaproponowane przez ustawodawcę zmiany w postaci przepisu art. 141 ust. 1c, który brzmi „1c. Łączna roczna wysokość dochodów gminy w tytułu wpływów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, nie może być wyższa niż 500 zł na jednego mieszkańca gminy” wysoce prawdopodobnie ograniczą łączną roczną wysokość dochodu gminy z tytułu opłaty eksploatacyjnej.

Mając powyższe na uwadze zasadnym jest podjęcie niniejszej uchwały.